

2024/0029(COD)

13.2.2024

*****I**

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas produktams iš Moldovos Respublikos pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą
(COM(2024)0051 – C9-0022/2024 – 2024/0029(COD))

Tarptautinės prekybos komitetas

Pranešėja: Markéta Gregorová

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
- *** Pritarimo procedūra
- ***I Įprasta teisėkūros procedūra (pirmasis svarstymas)
- ***II Įprasta teisėkūros procedūra (antrasis svarstymas)
- ***III Įprasta teisėkūros procedūra (trečiasis svarstymas)

(Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į teisės akto projekte pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto projekto pakeitimai

Parlamento pakeitimai, išdėstomi dviejuose stulpeliuose

Išbrauktos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu* kairiajame stulpelyje. Pakeitimai žymimi *pusjuodžiu kursyvu* abiejuose stulpeliuose. Naujas tekstas žymimas *pusjuodžiu kursyvu* dešiniajame stulpelyje.

Kiekvieno pakeitimo antraštės pirmoje ir antroje eilutėse nurodoma atitinkama svarstomo teisės akto projekto dalis. Jei pakeitimas susijęs su esamu teisės aktu, kurį siekiama pakeisti teisės akto projektu, antraštėje pridedamos trečia ir ketvirta eilutės, kuriose atitinkamai nurodomas esamas teisės aktas ir keičiama šio teisės akto dalis.

Parlamento pakeitimai, pateikiami konsoliduoto teksto forma

Naujos teksto dalys žymimos *pusjuodžiu kursyvu*. Išbrauktos teksto dalys nurodomos simboliu „■“ arba perbraukiamos. Pakeistos teksto dalys nurodomos naują tekstą pažymint *pusjuodžiu kursyvu*, o ankstesnį nereikalingą tekstą išbraukiant arba perbraukiant. Nežymimi tik grynai techninio pobūdžio pakeitimai, kuriuos daro tarnybos, siekdamas parengti galutinį tekstą.

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS	5
AIŠKINAMOJI DALIS	7

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas produktams iš Moldovos Respublikos pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą (COM(2024)0051 – C9-0022/2024 – 2024/0029(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2024)0051),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 207 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C9-0022/2024),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto pranešimą (A9-0000/2024),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

(11) atsižvelgiant į Komisijos vertinimą, atliekamą vykdant reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną ir pradėtą gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą arba Komisijos iniciatyva būtina numatyti galimybę imtis visų būtinų priemonių dėl visų į šio reglamento taikymo sritį patenkančių produktų, kurie

Pakeitimas

(11) atsižvelgiant į Komisijos vertinimą, atliekamą vykdant reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną ir pradėtą gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą arba Komisijos iniciatyva, **dėl šio reglamento priėmimo metu kilusių specifinių sunkumų** būtina numatyti galimybę imtis visų būtinų priemonių dėl

neigiamai veikia Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinką, importo;

visų į šio reglamento taikymo sritį patenkančių produktų, kurie neigiamai veikia Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų rinką, importo.
Svarbu, kad šiame reglamente numatytu apsaugos priemonių režimu būtų sudarytos sąlygos Sąjungai reaguoti į šią išskirtinę situaciją ir nebūtų sukurtas precedentas prekybos liberalizavimo priemonių taikymui Moldovai ateityje. Tokia išskirtinė situacija galėtų pateisinti plačią galimų apsaugos priemonių apibrėžtį ir galimybę tokias priemones, kaip išskirtinio pobūdžio nuostatas, taikyti tais atvejais, kai neigiamas poveikis daromas tik vienos ar kelių valstybių narių rinkai;

Or. en

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 11 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

(11a) kadangi dėl skirtingų priemonių taikymo valstybių narių lygmeniu kiltų grėsmė Sąjungos bendros prekybos politikos vientisumui ir galėtų atsirasti kliūčių vidaus rinkai, būtina užtikrinti, kad apsaugos priemonės, kuriomis siekiama šalinti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių rinkai ir kurios taikomos į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems produktams, būtų priimtos tik pagal šį reglamentą;

Or. en

AIŠKINAMOJI DALIS

Neteisėta ir nepateisinama Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą padarė neigiamą poveikį Moldovos Respublikai ir jos gebėjimui parduoti savo produktus už savo šalies ribų, nes Moldovos eksportas labai priklausė nuo Ukrainos tranzito maršrutų ir infrastruktūros.

Šiomis aplinkybėmis 2022 m. Europos Parlamentas ir Taryba priėmė Reglamentą (ES) 2022/1279, kuriuo nustatomos laikinos prekybos liberalizavimo priemonės, papildančios prekybos lengvatas, taikomas Moldovos produktams pagal ES ir Moldovos asociacijos susitarimą. Šiuo reglamentu sudarytos sąlygos Moldovai nukreipti dalį savo prekybos su likusiu pasauliu per ES, taip pat sustiprinti savo prekybos santykius su ES bei stabilizuoti savo ekonomiką. 2023 m. liepos mėn. prekybos liberalizavimo priemonių galiojimo laikotarpis buvo pratęstas vieniems metams.

Šiuo pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto siekiama dar kartą atnaujinti šias prekybos liberalizavimo priemones vienu metų laikotarpiui nuo dabartinių priemonių galiojimo pabaigos dienos (t. y. 2024 m. liepos 25 d.). Pagal siūlomą reglamentą visų pagal asociacijos susitarimo V antraštinę dalį likusių muitų tarifų taikymas bus sustabdytas. Tai apima vaisius ir daržoves, kuriems taikoma įvežimo kainų sistema ir tarifinės kvotos, t. y. pomidorus, česnakus, valgomąsias vynuoges, obuolius, vyšnius, slyvas ir vynuogių sultis. Pagal asociacijos susitarimą dauguma Moldovos eksporto produktų jau gali patekti į ES rinką be muitų. Todėl produktų, kuriems taikomas šis pasiūlymas, kiekiai ir asortimentas yra palyginti maži.

Pasiūlymu nustatomas griežtesnis apsaugos mechanizmas, kuriuo siekiama ES valstybėse narėse užkirsti kelią neigiamam poveikiui rinkai ir jį šalinti. Komisija, nustačiusi, kad tam tikro produkto, kuriam taikomas šis reglamentas, importas sutrikdo ES arba bet kurios jos valstybės narės rinką, gali imtis visų būtinų priemonių, be kita ko, vėl pradėti taikyti muitus. Komisija reguliariai stebės prekybos liberalizavimo priemonių poveikį importo apimčiai ir kainoms.

Atsižvelgdama į apsaugos priemonių stiprinimą ir tai, kad neigiamas poveikis daromas ne tik ES rinkai, bet ir vienos ar kelių valstybių narių rinkoms, pranešėja pabrėžia, kad visos šiuo reglamentu nustatytos priemonės turėtų būti laikomos išimtinėmis ir neturėtų tapti precedentu laikinam prekybos liberalizavimui ateityje.

Siūlomos laikinos prekybos liberalizavimo priemonės palengvins ir parems esamus prekybos srautus iš Moldovos į Sąjungą bei padės Moldovos ekonomikai. Jos atitinka ir pagrindinius asociacijos susitarimo tikslus, t. y. sudaryti sąlygas glaudesniems ekonominiams ir prekybos santykiams, kurie padėtų Moldovai palaiapsniui integruotis į ES vidaus rinką ir prisidėtų prie demokratijos stiprinimo ir politinio, ekonominio bei institucinio stabilumo Moldovoje, kuri nuo 2022 m. yra šalis kandidatė tapti ES nare.

Atsižvelgiant į tebesitęsiančius sunkumus, su kuriais susiduria Moldovos gyventojai dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, nepaprastai svarbu, kad ES toliau remtų Moldovą tiek ekonominiu, tiek politiniu požiūriu. Todėl pranešėja tikisi, kad šis pasiūlymas bus greitai priimtas prieš pasibaigiant esamų prekybos liberalizavimo priemonių galiojimui.